

Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society

Vol 29, No 4 (1978)

Υπόλοιποι σύμφωνα με το νόμο

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Επιστημονικό Σωματείο άνεγκριτισμένο, άριθ. άποφ. 5410/19.2.1975

Πρωτοδικείου Αθηνών.

Πρόεδρος για το έτος 1978: Κων. Τσαλατζής

ΕΚΔΟΤΗΣ: Εκδίδεται υπό αίρετης πενταμελούς συντακτικής επιτροπής (Σ.Ε.) μελών της Ε.Κ.Ε.

ΥΠ/ΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: Ο Πρόεδρος της Σ.Ε. Λουκάς Ευσταθίου, Ζαλοκίστα 30, Χαλάνδρι.

Μέλη Συνέλης Έπ.: Χ. Παπαπούς
Α. Σάιμνης
Ι. Δημητριάδης
Α. Σαραβάνος

Στοιχειοθεσία - Έκτύπωση: ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Ε.Π.Ε.

Άρδηντος 12 - 16 - Αθήνα
Τηλ. 9217513 - 9214820
ΤΟΠΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ: Αθήνα

Ταχ. Διεύθυνση:
Ταχ. θορίς 546
Κεντρικό Ταχυδρομείο
Αθήνα

Συνδρομαί:

Έτησια έσωτερικού	δρχ.	300
Έτησια έξωτερικού	"	450
Έτησια φοιτητών ήμοδαπής	"	100
Έτησια φοιτητών άλλουδαπής	"	150
Τιμή έκάστου τεύχους	"	75
Τόρματα κλπ.	"	500

Address: P.O.B. 546
Central Post Office
Athens - Greece

Redaction: L. Ffstathiou
Zalokosta 30,
Halandri
Greece

Subscription rates:
(Foreign Countries)
\$ U.S.A. 15 per year.

Δελτίον

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β
ΤΟΜΟΣ 29
ΤΕΥΧΟΣ 4

Οκτώβριος - Δεκέμβριος
1978

Bulletin

OF THE HELLENIC VETERINARY MEDICAL SOCIETY

QUARTERLY
SECOND PERIOD
VOLUME 29
No 4

Okt. - Dec.
1978

Έπιταγές και έμβήματα άποστέλονται έπ' όνοματι κ. Στ. Μάλαρη, Κτην. Ίνστ. Ύγιεινής και Τεχνολογίας Τροφίμων, Ίερά όδός 75, Τ.Τ. 303

Σύγχρονοι περί σφαγειοτεχνικών εγκαταστάσεων αντιλήψεις (Μέρος Γ) Τα υποπροϊόντα σφαγείων δια βιομηχανικήν και γεωργικήν χρήση

ΑΝ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

doi: [10.12681/jhvms.21362](https://doi.org/10.12681/jhvms.21362)

Copyright © 2019, ΑΝ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Α. (2019). Σύγχρονοι περί σφαγειοτεχνικών εγκαταστάσεων αντιλήψεις (Μέρος Γ) Τα υποπροϊόντα σφαγείων δια βιομηχανικήν και γεωργικήν χρήση. *Journal of the Hellenic Veterinary Medical Society*, 29(4), 239–246. <https://doi.org/10.12681/jhvms.21362>

ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΠΕΡΙ ΣΦΑΓΕΙΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΑΝΤΙ-ΛΗΨΕΙΣ

(ΜΕΡΟΣ Γ')

ΤΑ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΑ ΣΦΑΓΕΙΩΝ ΔΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΚΗΝ ΧΡΗΣΙΝ.

Υπό

ΑΝ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Ὡς γνωστὸν τὰ περισσότερα χρησιμοποιούμενα σήμερον ὑποπροϊόντα σφαγείων διὰ βιομηχανικὴν καὶ γεωργικὴν χρῆσιν τυγχάνουν:

Τὰ κατὰ τὴν προετοιμασίαν καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν σφαγίων ὑπολείμματα κρεάτων καὶ λιπῶν ὡς καὶ τὰ ὑποπροϊόντα τούτων, ἐπὶ παραδείγματι περιτονία, ἀπενευρώσεις, οὐροποιογεννητικὰ ὄργανα, καὶ τὰ κατασχόμενα σπλάγχνα καὶ σφάγια συνεπεία παρασιτώσεων, ἅτινα ἔχουσι ὑπολογισθεῖ ἐν Γαλλίᾳ ὅτι ἀντιπροσωπεύουσι τὸ 15% τοῦ συνολικοῦ βάρους τῶν σφαζομένων ζώων, ὑφίστανται εἰδικὴν κατεργασίαν διὰ τὴν παρασκευὴν κρεαταλεύρων διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ζώων, πτηνῶν ἢ ἰχθύων.

Τὸ αἷμα τῶν σφαζομένων χοίρων χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν ἀλλαντοποιεῖαν, τὸ δὲ τοιοῦτον τῶν ὑπολοίπων σφαζομένων ζώων διὰ τὴν παρασκευὴν αἱματολεύρων.

Ἡ κόνις τοῦ ὄρου τοῦ αἵματος, χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν ἐπικολητικὴν ξυλουργίαν, τὴν βυρσοδεψίαν, χρωματιστικὴν καὶ φωτογραφικὴν τέχνην, τὴν ζαχαροπλαστικὴν καὶ παρασκευὴν μαργαρίνης, εἰς τὴν κατασκευὴν πλαστικῶν ὑλῶν καὶ εἰς τὸ κολλάρισμα ὑφασμάτων.

Τὰ κυριώτερα λαμβανόμενα προϊόντα ἐκ τῶν ὀστέων, εἶναι α) ἡ λευκὴ τέφρα τῶν ὀστέων ἧτις παράγεται διὰ θερμάνσεως τῶν ὀστέων εἰς ὑψηλὴν θερμοκρασίαν καὶ ἡ ὁποῖα ἐπειδὴ περιέχει φωσφορικὸν ἀσβέστιον,, φωσφορικὸν μαγνήσιον, ἀνθρακικὸν ἀσβέστιον καὶ φθοριοῦχον ἀσβέστιον, χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν παρασκευὴν ὑπερφωσφορικῶν λιπασμάτων, β) ὁ ὀστεάνθραξ, ὅστις χρησιμοποιεῖται εἰς τὰς βιομηχανίας σακχάρους καὶ ὀρυκτελαίων ὡς μέσου ἀποχρωματισμοῦ, γ) τὰ ὀστεάλευρα ἅτινα προορίζονται διὰ τὴν διατροφὴν τῶν ζώων καὶ πτηνῶν, δ) τὸ ὀστεάλιον χρησιμοποιούμενον ὡς λιπαντικὸν λεπτῶν μηχανημάτων, ε) ὁ ὀστεόλιπος ὅστις χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν κατασκευὴν κηρίων καὶ εὐθηνῶν σαπῶνων καὶ στ) ἡ συγκολλητικὴ οὐσία ὀστεόκολλα λαμβανόμενη ἐκ τῶν δι' ὑδρολύσεως τοῦ κολλαγόνου ὀστέων.

Τὰ ἔχοντα μεγάλης διαστάσεως κέρατα, χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν κατασκευὴν κτενίων, κτενῶν, κομβίων, λαβῶν μαχαιρῶν, οἰκοσκευῶν καὶ διαφόρων ἐργαλείων, τὰ δὲ ὑπολείμματα ἐκ τῆς ἐπεξεργασίας ταύτης ὁμοῦ μετὰ τῶν μικρῶν κεράτων, ὑφίστανται τελειωτικὴν κατεργασίαν πρὸς παρασκευὴν ἀζωτούχων καὶ φωσφορικῶν λιπασμάτων, δεδομένου ὅτι ἡ περιεκτικότης τῶν κεράτων εἰς ἀζωτον καὶ φῶσφορον τυγχάνει ἀντιστοιχῶς 12 καὶ 5,5 %.

Αἱ χρήσεις τοῦ δέρματος ὑπὸ τὰς διαφόρους τοῦ μορφᾶς, ἀντιπροσωπεύουν σήμερον ἐν τῶν κυριοτέρων εἰδῶν τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, αἱ δὲ βιομηχανίαι τῆς κατεργασίας τοῦ ὑποπροϊόντος τούτου, τυγχάνουν ἀπὸ τὰς παλαιότερας καὶ πλέον σημαντικᾶς τέχνας.

Ἐκ τῶν ὑπολειμμάτων δερμάτων, τενόντων καὶ χόνδρων παρασκευάζεται ἡ κεκαθαρμένη ζωϊκὴ κόλλα, αἱ δὲ τρίχες τῶν χοίρων, ἐπεξεργάζονται καταλλήλως ἐν τοῖς Σφαγείοις, ἵνα χρησιμοποιηθῶσιν μετέπειτα ὑπὸ ψηκτροποιεῶν διὰ τὴν κατασκευὴν ψήκτρων.

Τὸ μὴ ἐδώδιμον λίπος τῶν βοοειδῶν καὶ χοίρων, χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν βιομηχανίαν κατασκευῆς σαπῶνων, εἰς μυροποιίαν, φαρμακευτικὴν εἰς τὴν βιομηχανίαν λιπαντικῶν παρασκευασμάτων μηχανῶν αὐτοκινήτων, εἰς ἐργαστήρια ἀλειμματοκηρίων καὶ κατασκευῆς καλλωπιστικῶν παρασκευασμάτων.

Τὸ ζωϊκὸν ἔλαιον λαμβανόμενον ἐκ τῶν ποδῶν τῶν βοοειδῶν καὶ προβάτων κατόπιν ἀναβρασμοῦ τῶν ἐπὶ 8-10 ὥρας χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν λίπανσιν λεπτῶν μηχανημάτων ὠρολογίων, ἀνταλλακτικῶν ἀκριβείας, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ὄπλοποιίαν.

Ἐκ τοῦ λεπτοῦ ἐντέρου τῶν προβάτων, κατασκευάζονται αἱ εἰδικαὶ χορδαὶ τῶν ἐγχόρδων μουσικῶν ὄργανων, ὠρολογίων, τὸ δικτυωτὸν πλέγμα ἐκ νηματοειδῶν σωμάτων, τῶν ἀφετήρων ἀγωνιστικῆς παιδιᾶς ἀντισφαιρίσεως ὡς ἐπίσης καὶ αἱ εἰργασμέναι περγαμνηαὶ διὰ γραφῆν.

Τὰ ἔντερα ταῦτα, ὁμοῦ μετὰ τῶν, προελεύσεως αἰγῶν, βοοειδῶν, ἵππων καὶ χοίρων, χρησιμοποιοῦνται εὐρέως εἰς τὴν ἄλλαντοποιίαν, ἐνθα βασικῶς ἀποτελοῦν τὸ περικάλυμμα τῶν διαφόρων εἰδῶν ἄλλαντων.

Δὲν παραλείπομεν νὰ ἀναφέρωμεν ὁμῶς, ὅτι ἡ λεπτοτάτη μεμβράνη ἐκ τοῦ χόνδρου ἐντέρου τῶν βοοειδῶν καὶ προβάτων, τυγχάνει χρήσιμος εἰς τοὺς χρυσηλάτας, εἰς τοὺς παρασκευαστὰς τεχνητῶν ἀνθέων, ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν πιλοποιίαν.

Τὸ πάγκρεας χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν σκυτολευκαντικὴν τέχνην, ὁ νωτιαῖος μυελὸς εἰς τὴν παρασκευὴν καλλυντικῶν παρασκευασμάτων, (ἐν εἰδῇ ἀλοιφῆς), ἡ χολὴ τῶν βοοειδῶν εἰς τὴν χρωματιστικὴν καὶ φωτογραφικὴν τέχνην, τὸ τελευταῖον τμήμα τοῦ στομάχου τῶν μόσχων χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν παρασκευὴν τυρῶν καὶ ἡ οὐροδόχος κύστις τῶν βοοειδῶν καὶ χοίρων, χρησιμοποιεῖται καὶ πάλιν εἰς τὴν ἄλλαντοποιίαν.

Τέλος αἱ κοπρώδεις ὕλαι, μεταφέρονται δι' εἰδικῶν φορτηγῶν αὐτοκινήτων ἢ βαγονίων εἰς συγκροτήματα γεωργικῶν ἐκμεταλλεύσεων ἐνθα ἀφοῦ ὑποστῶσιν τὴν ἐνδεδειγμένην ζύμωσιν διαρκείας 4-6 ἑβδομάδων εἰς εἰδικοὺς τάφρους, χρησιμοποιοῦνται ὡς λιπάσματα.

Τὰ μεταφορικά ταῦτα μέσα, τυγχάνουν ἐπενδεδυμένα ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς, διὰ ἀνοξειδώτου μετάλλου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποφεύγεται ἡ διαφυγὴ ὑγρῶν καὶ διασπορὰ τούτων, εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κατὰ τὴν μεταφορὰν.-

ΦΟΡΕΙΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΣΦΑΓΕΙΩΝ.

Ἐν Ἑλλάδι παλαιότερον, τὸ εὐεργέτημα διὰ τὴν Ἱδρυσιν, κατασκευὴν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν Σφαγείων, παρείχεται κατ' ἀποκλειστικότητα, μόνον εἰς τοὺς Δήμους καὶ Κοινοτήτας. Ἀργότερον δὲ μόλις διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 111/1975, ἡ δυνατότης αὐτῆ, ἔπαυσεν ὀφισταμένη καὶ τὸ δικαίωμα ἱδρύσεως Σφαγείων οἰασδῆποτε δυναμικότητος, ἔχουσι πλὴν τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων, οἰαδῆποτε φυσικά ἢ νομικά πρόσωπα ἐν οἷς καὶ Τράπεζαι.

Εἰς τὴν Γαλλίαν, οἱ φορεῖς ἐκμεταλλεύσεως τῶν Σφαγείων, κατὰ τὸ πλεῖστον σήμερον, τυγχάνουσι ἐμπορικαὶ ἐπιχειρήσεις μὲ ἐξειδικεύσιν εἰς ἀπαντα τὰ στάδια τῆς ἐμπορίας τοῦ κρέατος, ἀπὸ τῆς προμηθείας τῶν πρὸς σφαγὴν ζώων ἐκ τῶν παραγωγῶν, μέχρι τῆς διαθέσεως τοῦ κρέατος καὶ λοιπῶν κρεατοσκευασμάτων εἰς τὴν κατανάλωσιν.

Αἱ Συγχρονισμένοι Σφαγειοτεχνικαὶ αὐταὶ Ἐγκαταστάσεις, ἔχουσι ἐπιτελέσει καταπληκτικὰς προόδους κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς τὸν τομέα τῆς ἐμπορίας τοῦ κρέατος, καθόσον ἐνεργοῦν πάντοτε βάσει ἐνὸς προγράμματος ἔχοντος ὡς σκοπὸν ἀφ' ἐνὸς μὲν τὴν πλήρη ἀπασχόλησιν καὶ ἀξιοποίησιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Σφαγείων, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς προμηθείας τῶν σφαγίων καὶ διαθέσεως αὐτῶν.

Οὗτω, αἱ ἐν λόγῳ Ἐπιχειρήσεις, ἔχουσι ἀρίστην ὀργάνωσιν καὶ δύνανται ὡς ἐκ τούτου νὰ ἀντιμετωπίζουσι τὸν ἐμπορικὸν συναγωνισμόν, τόσον ἀπὸ πλευρᾶς ποιότητος, ὅσον καὶ ἀπὸ πλευρᾶς τιμῶν.

Παραραλλήλως δὲ καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ὄλονεν ἀξουσῶν ἀπαιτήσεων τῶν ἀγορῶν, αἱ ὡς εἴρηται Μονάδες, ἔχουσι ὡς προκαθορισμένον καὶ ἀπαρέγκλητον στόχον, τὴν ἐγγύησιν τοῦ παρασκευαζομένου προϊόντος ἀπὸ ἀπόψεως ὑγιεινῆς καταστάσεως, ποιότητος καὶ τυποποιήσεως, εἰς τρόπον ὥστε αἱ ἀναρίθμητοι ποικιλίαι καὶ ποιοτήτες προϊόντων ζωϊκῆς προελεύσεως νὰ συγκεντρώνουν τὴν «πολυπλόθητον» ἐμπιστοσύνην τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ καὶ νὰ ἐπιβάλλωνται εἰς τὴν ἀγορὰν.

Εὐκαιρικῶς δὲν παραλείπωμεν νὰ εἴπωμεν ὅτι, ἡ μελέτη τῆς ὀργανώσεως τοῦ θεσμοῦ τῆς τυποποιήσεως, ἢ προετοιμασία τῆς ἀπαιτουμένης διαδικασίας διὰ τὴν ἐξωτερικὴν ἐμφάνισιν τῶν προϊόντων ἀπὸ ἀπόψεως καλαισθησίας, συμφώνως ἄλλωστε μὲ τὴν προγραμματισμένην σύνταξιν τῶν προδιαγραφῶν ἐνὸς κράτους, διαδραματίζουσι σημαντικὸν ρόλον, καθότι εἰς κάθε γωνίαν τῆς ὕδρογείου, οἱ ἀγορασταὶ καὶ οἱ πωληταὶ κατορθώνουν καὶ ὀμιλοῦν τὴν ἰδίαν τεχνικὴν γλῶσσαν.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΣΦΑΓΕΙΩΝ

Διὰ τὴν σφαγὴν τῶν ζώων καὶ τὴν ἐν συνεχείᾳ προετοιμασίαν τῶν νωπῶν

σφαγίων, ἐν τοῖς ἐν Γαλλία Σφαγείοις, τὰ δικαιώματα χρήσεως Σφαγείων, καθιεροῦνται δι' ἐνιαίου τέλους ἀνά χιλιόγραμμον κρέατος τοῦ κατ' εἶδος ζώου, ὡς ἐμφαίνονται ταῦτα εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα (I).

ΠΙΝΑΞ I
Ἐμφαίνων τὰ δικαιώματα τῶν ἐν Γαλλία Σφαγείων
(ἀνά χιλιόγραμμον κρέατος κατ' εἶδος ζώου)

Εἶδος Ζώου	Δικαιώματα χρήσεως Σφαγείων	Δικαιώματα Δήμου ἢ Κοινοτήτος	Τέλη Κτηνιατρικοῦ ὕγειονομικοῦ ἐλέγχου	Φόρος (Ἐπὲρ ἐνισχύσεως τῆς Κτηνοτροφίας)	Σύνολον ἀνά KG κρέατος
Βοοειδῆ καὶ Ἴπποιειδῆ	0,21	0,06	0,03	0,01	0,31 F.F.
Μόσχου	0,26	»	»	»	0,31 F.F.
Προβατοειδῆ αἰγοειδῆ	0,36	»	»	»	0,46 F.F.
Χοιρίδια	0,51	»	»	»	0,61 F.F.
Χοῖροι	0,21	»	»	»	0,31 F.F.

Ἡ καθιέρωσις αὕτη τῶν ὡς εἴρηται τελῶν, ἀποφασίζεται ἐκ μέσου τῶν Διοικήσεων τῶν Συγχρονισμένων τούτων Μονάδων καὶ ἐνίοτε διὰ ριπωρᾶς συναινέσεως μεταξύ των, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀποφευγηταὶ οὕτω, ὁ ἀθέμιτος συναγωνισμός.

Τὸ καθαρὸν βάρος τοῦ ὀλοκλήρου σώματος τοῦ σφαγίου ἐκάστου ζώου, ὑπολογίζεται εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν πρᾶξιν τοῦ ζυγίσματος, ἤτις λαμβάνει χώραν κατόπιν τοῦ ἐκσπλαγχνισμοῦ καὶ τῆς διχοτομήσεως τοῦ σφαγίου καὶ πρὸ τοῦ τελικοῦ πλυσίματος τούτου.

Δεόν νὰ σημειωθῆ ἰδιαιτέρως, ὅτι ἐκ τοῦ ὀλικοῦ βάρους, ἐκπίπτεται τὸ ποσοστὸν 2% λόγω ἀναποφεύκτου αὐξήσεως τούτου, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῆς προετοιμασίας τοῦ σφαγίου καὶ τῆς καταιονήσεως τούτου διὰ ψυχροῦ ὕδατος καὶ τῶν ἀντιστοίχων συνεπειῶν ἀπωλείας βάρους λόγω τῆς ἐξατμίσεως καὶ περαιτέρω προψύξεως τοῦ σφαγίου.

Ἐν Ἑλλάδι, τὰ δικαιώματα σφαγῆς τῶν ζῶων ἐν τοῖς Δημοτικοῖς ἢ Κοινοτικοῖς Σφαγείοις, ρυθμίζονται κατόπιν ἀποφάσεων τῶν Δημοτικῶν ἢ Κοινοτικῶν Συμβουλίων, ἅτινα ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀμοιβῶν τῶν ἐκδοροσφαγέων καὶ φορτωτῶν, ἔχουσι ὡς ἐξῆς (II).

ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ ΣΦΑΓΕΙΩΝ.

Αἱ συγχρονισμέναι σφαγιοτεχνικαὶ ἐγκαταστάσεις ἐν Γαλλία, ἔχουσι ὡς βάσιν ὥραριου 6 ὥρας ἡμερησίως ἐπὶ 5 ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος πλὴν Σαββάτου.

Ἐξ ἄλλου εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἐμφανίζονται πρόσθετοι ἐργασίαι, συνεπεῖα τῆς αὐξήσεως πέραν τοῦ κατὰ κανόνα ὀρισμένου ἀριθμοῦ τῶν

ΠΙΝΑΞ II
Έμφαιών τὰ δικαιώματα τῶν ἐν Ἑλλάδι Σφαγείων

Εἶδος Σφαγείων	Βάρος εἰς KG	Δικαιώματα	Ἄμοιβαι	Ἄμοιβαι	Σύνολον
		χρήσεως σφαγείων	ἐκδοροσφαγέων	Φορτωτῶν	
Βοοειδῆ	200	80 δρχ.	350 δρχ.	120 δρχ.	550 δρχ.
Μόσχοι	100	80 »	250 »	100 »	430 »
Αἰγοπρόβατα	20	16 »	50 »	10 »	76 »
Ἄμνοερίφια	10	12 »	40 »	7 »	59 »
Χοιρίδια	15	25 »	50 »	10 »	85 »
Χοῖροι	80	60 »	120 »	40 »	220 »

σφαζομένων ζώων, αὗται ἀντιμετωπίζονται διὰ τῆς ἀξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐργατῶν ἢ διὰ τῆς ἀξήσεως τῶν ὥρων ἐργασίας.

Τὸ προσωπικὸν τυγχάνει ἐκπαιδευμένον διὰ μεθοδικὴν καὶ συστηματικὴν ἐργασίαν πρὸς ἐξοικονόμησιν χρόνου καὶ μὲ γνώμονα τὸν περιορισμὸν τῶν μετακινήσεων καὶ χειρισμοῦ τοῦ κρέατος, εἰς τὸ ἐλάχιστον δυνατόν.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐνασχολουμένων ἀτόμων εἰς μίαν συγχρονισμένην σφαγειοτεχνικὴν ἐγκατάστασιν, τυγχάνει ἀνάλογος πρὸς τὴν δυναμικότητα ἐκάστου Σφαγείου.

Ὁὗτω εἰς μίαν Σφαγειοτεχνικὴν Μονάφα τῆς τάξεως τῶν 10-12.000 τόνων, εἰς ἣν ἐπιτυγχάνεται μέση ἀπόδοσις σφαγῆς 35 βοοειδῶν, 55 μόσχων, 100 χοίρων, 100 προβάτων ἀνά ὥραν, ὡς ἐπὶ παραδείγματι πραγματοποιεῖται αὕτη ἐν τοῖς Σφαγείοις «VOTRÉ», ἔχομεν τὸ ἀκόλουθον προσωπικὸν (IV).

Εἰς τὸν ὡς ἄνω ἀριθμὸν τῶν ἀπασχολουμένων ἀτόμων ἐν τοῖς Σφαγείοις «vitre», δὲν περιλαμβάνονται οἱ ἐργαζόμενοι εἰς τὰ τμήματα τοῦ τεμαχισμοῦ καὶ τυποποιήσεως τοῦ κρέατος, οἱ παρασκευασταὶ διαφορῶν κατεψυγμένων ἐδεσμάτων ὡς καὶ τὰ ἄτομα τὰ ὁποῖα καταγίνονται μὲ τὴν ἐμπορίαν τοῦ κρέα-

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω προκύπτει ὅτι ἡ διαφορὰ, τῶν ἐξόδων σφαγῆς ζώων εἰς τὰς Συγχρονισμένας Σφαγειοτεχνικὰς Ἐγκαταστάσεις ἐν Γαλλίᾳ μετὰ τῶν τοιοῦτων πραγματοποιουμένων εἰς τὰ ἐν Ἑλλάδι Δημοτικὰ Σφαγεῖα, εἶναι ἡ ἐξῆς (III):

ΠΙΝΑΞ III

Εἶδος Σφαγείων	Βάρος εἰς KG Σφαγείων	Δικαιώματα Σφαγείων ἐν Γαλλίᾳ	Δικαιώματα Σφαγείων ἐν Ἑλλάδι	Διαφορὰ
Βοοειδῆ	200	62F × 7,50=465 δρχ.	550 δρχ.	85 δρχ.
Μόσχοι	100	36F × 7,50=270 »	430 »	160 »
Αἰγοπρόβατα	20	9,20 × 7,50= 69 »	76 »	7 »
Ἄμνοερίφια	10	4,6 × 7,50= 35 »	59 »	24 »
Χοιρίδια	15	9,15 × 7,50= 35 »	85 »	50 »
Χοῖροι	80	24,8 × 7,50=186 »	220 »	34 »

ΠΙΝΑΞ ΙV
Προσωπικὸν τῶν σφαγείων «Vitre»—Departement
Ile et Vilaine—France
Δυναμικότητος 12.000 τόννων

a/a Ἔργασια Σφαγείων	Ἀριθμὸς ἀπασχο- λουμένων ἀτόμων
1 Διευθυντῆς Σφαγείων	1
2 Διοικητικὸν καὶ διαχειριστικὸν προσωπικὸν	7
3 Θυρωρεῖον	1
4 Χῶρος ἐνσταυλισμοῦ τῶν ζώων	3
5 Χῶρος πλύσεως καὶ καθαρισμοῦ τῶν μέσων μεταφορᾶς	1
6 Χῶρος ἀπολυμάνσεως τῶν μέσων μεταφορᾶς	1
7 Χῶρος ἀναισθητοποιήσεως	1
8 Χῶρος ἀφαιμάξεως	2
9 Αἶθουσα ἐκδορᾶς, ἐκσπλαχνισμοῦ, διχοτομήσεως σφαγίων κλπ.	22
10 Χῶρος πλύσεως σφαγίων	1
11 Σφράγισις	1
12 Χῶρος ζυγίσεως	1
13 Ὑγειονομικὸν σφαγεῖον	1
14 Χῶρος ὑποδοχῆς, συγκεντρώσεως καὶ ἐκκενώσεως τῶν στομάχων	2
15 Χῶρος καθαρισμοῦ, πλύσεως καὶ βρασμοῦ τῶν στομάχων καὶ ἄκρου	5
16 Χῶρος πλύσεως τῶν ἐντέρων κλπ.	2
17 Ὁποθεραπεία	1
18 Χῶρος συγκεντρώσεως τῶν δερμάτων	1
19 Χῶρος ἀλατίσεως τῶν δερμάτων	2
20 Διανομὴ σπλάχνων	2
21 Διανομὴ τῶν σφαγείων	2
22 Χῶρος δεξαμενῆς συλλογῆς τοῦ αἵματος	1
23 Χῶρος συγκεντρώσεως τῆς κόπρου	2
24 Προσωπικὸν ψυκτικῶν καὶ μηχανῶν θερμάνσεως	6
25 Καθαρισταὶ ἐπιμελούμενοι τὸν καθαρισμὸν τῶν Σφαγείων	3
26 Καθαρισταὶ ἀκαλύπτου χώρου Σφαγείων	1
Σύνολον (τῶν ἐνασχολουμένων ἀτόμων	
εἰς Σφαγειοτεχνικάς Ἐγκαταστάσεις «VITRE»)	73

τος ἀπὸ τῆς προμηθείας, τῶν πρὸς σφαγὴν ζώων μέχρι τῆς διακινήσεως τῶν προϊόντων ζωικῆς προελεύσεως ἅτινα παράγονται ἐν τοῖς Σφαγείοις καὶ διαθέσεώς των ἐν ταῖς ἀγοραῖς.

Εἰς διὰ ἀφορᾶ τὴν κάλυψιν τοῦ ὑγειονομικοῦ κτηνιατρικοῦ ἐλέγχου τῶν πρὸς σφαγὴν ζώων καὶ τῆς ἐπιθεωρήσεως τῶν σφαγίων, ἔχομεν διὰ τὰ Σφαγεῖα «vitre» 2 Κτηνιάτρους καὶ 8 preposes, οἵτινες λόγω τῆς αὐτοματοποιήσεως τῆς σφαγῆς τῶν ζώων, παρέχουν συνεχῶς καὶ ἀνελλιπῶς τὰς ὑπηρεσίας των, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν καὶ ἐργασιῶν τοῦ ἐν λόγω Σφαγείου.

Δὲν παραλείπομεν νὰ εἴπωμεν, διὰ τὸ ἀριθμὸς τοῦ ἐργατοτεχνικοῦ προσωπικοῦ τῶν Συγχρονισμένων Σφαγειοτεχνικῶν Ἐγκαταστάσεων αἰτινες ἐπε-

σκέφθημεν κατὰ τὸ ἐν Γαλλία ἐπιστημονικὸν ταξείδιόν μας, τυγχάνει ἀνάλογος πρὸς τὴν δυναμικότητα ἐνὸς ἐκάστου ἐξ αὐτῶν καὶ τὰς ὥρας ἐργασίας τούτων.

Ὡστόσο ἀπὸ κτηνιατρικῆς ἀπόψεως, ἔχομεν διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν σφαγίων ἐν τοῖς Σφαγείοις ST.LO (MANCHE) δυναμικότητος 12.000 τόννων ἓνα (1) Κτηνίατρον μεθ' ἑξ (6) preposes, διὰ τὰ Σφαγεῖα LE MANS (SARTHE) 15.000 τόννων ἓνα (1) Κτηνίατρον μετ' ὀκτώ (8) preposés, διὰ τὰ Σφαγεῖα CAEN (CALVADOS) 15.000 τόννων δύο (2) Κτηνιάτρους μετὰ πέντε (5) preposés, διὰ τὰ Σφαγεῖα BOURGES (CHER) 10.000 τόννων ἓνα (1) Κτηνίατρον μετὰ πέντε (5) preposés, διὰ τὰ Σφαγεῖα, TOURS (INDRE ET LOIRE) 15.000 τόννων δύο (2) Κτηνιάτρους μεθ' ἑπτὰ (7) preposés, διὰ τὰ Σφαγεῖα THIONVILLE (MOSELLE) 10.000 τόννων ἓνα Κτηνίατρον μετὰ τεσσάρων (4) preposés διὰ τὰ μεγάλα Σφαγεῖα D' EVRON (MAUENNE) 32.000 τόννων τρεῖς (3) Κτηνιάτρους καὶ 11 preposes καὶ διὰ τὰ βιομηχανικὰ τοιαῦτα τῆς SOCOPA εἰς FERTE BERNARD (SARTHE) δυναμικότητος 43.000 τόννων 2 Κτηνιάτρους ἐπιθεωρητὰς σφαγίων, 2 Κτηνιάτρους μικροβιολόγους, εἷς βιοχημικός καὶ 12 preposés.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ἀναφέρομεν ὅτι, εἰς τὰς Η.Π.Α. εἷς κτηνίατρος μετὰ τοῦ βοηθοῦ του, ἐπιθεωρεῖ 160-180 σφάγια βοοειδῶν εἰς 8 ὥρας, εἰς τὴν Δυτ. Γερμανίαν κατὰ τὸ αὐτὸ χρονικὸ διάστημα ἐπιθεωροῦνται 70 σφάγια, εἰς τὴν Δανίαν εἷς κτηνίατρος μετὰ τῶν βοηθῶν του ἐλέγχει 80-100 σφάγια βοοειδῶν ἀνὰ τρίωρον καὶ εἰς τὸ Βιομηχανικὸν Σφαγεῖον τῆς Μόσχας, τὸ ὁποῖον σημειωτέον εἶναι τῆς τάξεως σφαγῆς 4.000 βοοειδῶν, 5.000 προβάτων καὶ 8.000 χοίρων ἡμερησίως ἢ 4 βοοειδῶν 5 προβάτων καὶ 8 χοίρων ἀνὰ λεπτόν, (ἐξηκοστὸν τῆς ὥρας) ὁ πλήρης κτηνιατρικὸς ἔλεγχος, ἐκτελεῖται ὑπὸ 150 Κτηνιάτρων.-

Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι, σκοπὸς τῆς ἀνακοινώσεως ταύτης, ὑπῆρξεν ἡ πρᾶξις καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πληροφορίας, ἐπὶ ἐνὸς τόσον σοβαροῦ διὰ τὴν χώραν μας προβλήματος τῶν Σφαγείων, καθόσον φρονοῦμεν ὅτι ἡ ἐνημέρωσις αὕτη, δύναται νὰ διαδραματίσῃ εἰς τὸν τομέα τούτον, συμβολὴν εἰς τὴν προώθησιν ἐνὸς συντονισμένου προγράμματος ἀνεγέρσεως, ἰδρύσεως καὶ κατασκευῆς Συγχρονισμένων Σφαγειοτεχνικῶν Ἐγκαταστάσεων παρ' ἡμῖν.

Εὐελπιστοῦμεν ὅτι ἡ ἐργασία αὕτη, θὰ πρέπει νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἐπισήμανσιν ὄλων ἐκείνων τῶν στοιχείων, ἅτινα προβάλλουσι τὴν ἀληθινὴν εἰκόνα τῶν Σφαγείων ἡμῶν, ἐν συγκρίσει μετὰ τῶν συγχρονισμένων τοιούτων.

Πρὸς τούτοις φρονοῦμεν ὅτι, ἡ ριζικὴ ἀναδιοργάνωσις τῶν Σφαγείων ἐπὶ νέων ὀρθολογιστικῶν βάσεων καὶ συγχρόνων ἀντιλήψεων, δεόν νὰ ἀποτελέσωσιν καὶ δι' ἡμᾶς ἀπαράβατον κανόνα, ἢ δὲ διάθεσις καὶ τοποθέτησις κεφαλαίων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τούτων, δεόν νὰ γίνεται οὐχὶ μετὰ φειδωλίας καὶ γλισχρότητος.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ὑφίστανται ἀδυναμίαι λόγῳ ἐλλείψεως ἐμπειρίας τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν ἐπὶ τῶν συγχρόνων τούτων θεμάτων. Τὸ μόνον παρήγορον ὁμῶς τυγχάνει τὸ γεγονός ὅτι, δὲν εἶναι ἀνυπερβλήτοι καὶ ἀ-

νυπέρβατοι. Ἐκ μιᾶς ὀρθῆς καὶ ἀποτελεσματικῆς μελέτης, θὰ ἐξαρτηθῆ ἂν θὰ δυνηθῶμεν νὰ τὰς ξεπεράσωμεν.

Ἐν ὄψει ὁμῶς τῶν ταχέως ἀύξανομένων ἀναγκῶν καὶ τῆς ἀπαραδέκτου ἐμφανιζομένης στασιμότητος, τὰ ἐξυγιαντικὰ προβλήματα τῶν Σφαγείων, δεόν ταχέως νὰ ἐπιλυθῶσιν.

Τὸ πρόβλημα προωθήσεως προγραμματισμοῦ τῶν Σφαγείων, πρέπει νὰ τύχη μεγαλυτέρας προσοχῆς ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, καθότι τοῦτο ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ὑπεισέρχεται εἰς τὴν ἐπίλυσίν του.

Εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην, δεόν ἀπαραιτήτως νὰ δημιουργηθῆ ἡ ὑποδομὴ ἢ ὁποία θὰ καταστήσῃ δυνατὴ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συντονισμένου τούτου προγράμματος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἐπιδέχεται καθυστερήσεις.

Κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς συγγραφῆς τῆς μελέτης ταύτης, ἐλπίζαμεν διὰ τὸ ἦτο δυνατόν καὶ ἡμεῖς, νὰ συμβάλωμεν διὰ τῶν ἐκτεθέντων καὶ ἐν τῷ μέτρῳ τῶν δυνατοτήτων μας, ἐπὶ ἑνὸς τόσον σοβαροῦ θέματος, οὔτινος ἢ σημασία διὰ τὴν χώραν μας κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τῆς προόδου καὶ ἐξελίξεως τυγχάνει μεγίστη καὶ νὰ προσθέσωμεν διὰ τῆς παρούσης ὀλίγας ἡμετέρας ἀπόψεις, κρίσεις καὶ γνώσεις εἰς τὴν πτωχὴν ἄλλωστε Ἑλληνικὴν κτηνιατρικὴν βιβλιογραφίαν ἐπὶ θεμάτων Σφαγείων.-